

Навчально-методичний центр ПТО у Дніпропетровській області.

[Календарно-тематичне планування з Громадянської освіти(I курс) в ЗП(ПТ)О – 2022-2023н.р.]

**Навчальна програма. Затверджено та надано гриф:
«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України »
(наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня
2022 року № 698)**

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

HYPERLINK

"https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9"

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9>
[klas/2022/08/15/navchalna_programa.2022.WH.HU.6-11.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9)

Розробник Муха Н.О., методистка історії і суспільних дисциплін

2022 р.

Орієнтовне (як приклад) календарно-тематичне планування з інтегрованого курсу «Громадянська освіта » (рівень стандарту) І курс (10кл.-70 годин) в ЗП(ПТ)О

№	Розділ, (тема) навчальної програми	Тема уроку, практичного заняття.	№ гр. (І к.); Дата уроку; форма проведення уроку						Д. завдання . (опис завдань) Примітка Автори основного підручника навчання, рік видання.
			1	2	3	4	5	6	
1.	Розділ1.(6год.) Особистість та її ідентичність	Що таке ідентичність	01.09 онл.	02.09 онл.	05.09 офл	06.09 офл.	08.09 онл.	0.09 онл	
2		Соціалізація особистості.							
3		Самореалізація особистості							
4	Практичне заняття.	Якими є життєві цінності людини							
5	Практичне заняття.	Що означає для тебе життєвий успіх							
6	Практичне заняття.	Як українці проявляють національну ідентичність і пишаються приналежністю до Українського народу.							
7	Розділ 2.(12 год.) Права і свободи людини	Людська гідність і права людини							
8		Еволюція прав людини.							
9		Людина і держава							
10		Права дитини							
11		Міжнародні та європейські механізми захисту прав людини.							

12		Національні механізми захисту прав людини, прав дитини.							
13		Права людини і права дитини в умовах збройного конфлікту.							
14		Міжнародне гуманітарне право							
15	Практичне заняття.	Чому права і свободи людини є основою демократії.							
16	Практичне заняття.	Як організувати і провести кампанію із захисту прав людини в нашій місцевій громаді.							
17	Практичне заняття.	Які способи та шляхи захисту цивільних осіб в умовах збройного конфлікту							
18	Практичне заняття.	Як убезпечити себе та своїх близьких в умовах збройного конфлікту.							
19	Розділ 3. (8год. Людина в соціокультурно му просторі	Соціокультурна багатоманітність							
20		Ефективна комунікація							
21		Стереотипи та упередження.							
22	Практичне заняття.	Як подолати гендерні стереотипи							
23	Практичне заняття.	Як поводитися в конфліктних ситуаціях.							
24	Практичне заняття.	Як організувати й провести кампанію проти ксенофобії в нашій громаді.							
25	Практичне заняття.	Громадянський опір збройній агресії рф в Україні.							
26	Розділ 4. (10год.)Демократичне суспільство та його цінності	Демократична держава							

27		Громадянське суспільство							
28		Громада							
29		Громадська участь. Волонтерство в Україні в умовах російсько – української війни.							
30		Школа, ЗП(ПТ)О – простір Демократії.							
31		Дитячі й молодіжні громадські об'єднання							
32	Практичне заняття.	Волонтерство у вашій громаді.							
33	Практичне заняття.	Як створити дитячу організацію.							
34	Практичне заняття.	Чи забезпечує Статут нашого освітнього закладу -ЗП(ПТ)О- права дитини: учнівський моніторинг.							
35	Практичне заняття.	Що я можу зробити для своєї громади							
36	Розділ 5.(12 год.) Світ інформації та мас-медіа	Комунікація, інформація, медіа							
37		Медіа і демократія. Свобода, етика і відповідальність							
38		Що таке цензура. Замовні матеріали та їх ознаки.							
39		Маніпулятивний вплив медіа							
40		«Мова ворожнечі». Інформаційні війни							
41		Критичне сприйняття та протидія маніпуляціям мас-медіа							
42		Інтернет. Права людини в інтернеті.							
43		Кібератаки в умовах конфлікту							
44	Практичне заняття.	Як аналізувати медіатексти.							
45	Практичне заняття.	Як розпізнати маніпуляції та захистити від них дітей, молодь.							

46	Практичне заняття.	Створюємо, ЗП(ПТ)О (шкільні) медіа.							
47	Практичне заняття.	Як подати скаргу на медіа: звертаємося до Комісії з журналістської етики.							
48	Розділ 6.(13 год.) Взаємодія громадян і держави в досягненні суспільного добробуту	Соціальні цілі економіки.							
49		Потреби,обмін,споживання під час війни.							
50		Сталий розвиток							
51		Ринкова економіка. Конкуренція							
52		Доходи і видатки державного бюджету у воєнний час.							
53		Економіка домогосподарства.							
54		Підприємництво. Правовий захист бізнесу.							
55		Ринок праці. Трудові відносини під час війни .							
56		Лобіювання інтересів та корупція							
57	Практичне заняття.	Бюджет домогосподарств: доходи ,витрати, заощадження в умовах воєнного стану.							
58	Практичне заняття.	Для чого громаді місцевий бюджет.							
59	Практичне заняття.	Як започаткувати власну справу і сплачувати податки.							
60	Практичне заняття.	Аналіз попиту на ринку праці і складання резюме.							
61	Розділ 7.(9 год.) Україна ,Європа,Світ.	Інтеграція та глобалізація.							

62		Міжнародні відносини та міжнародне право							
63		Україна член європейського та світового співтовариства.							
64		Україна кандидат в члени Європейського Союзу.							
65	Практичне заняття.	Які основні економічні, соціальні та політичні переваги вступу України до ЄС.							
66	Практичне заняття.	Як волонтери різних країн підтримують Україну в умовах збройного конфлікту.							
67	Практичне заняття.	Які міжнародні гуманітарні організації надають допомогу під час збройного конфлікту та надзвичайних ситуацій.							
68	Практичне заняття.	НАТО – сила, що захищає мирних громадян.							
69	Резерв	Узагальнення курсу.							
70	Резерв.	Узагальнення курсу.							

Про зміни в навчальній програмі, оцінювання навчальних досягнень з інтегрованого курсу «Громадянської освіти» – **стор.26-31**, Інструктивно - методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році.

<https://mon.gov.ua/ua/news/metodichni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-shkolah-u-20222023-navchalnomu-roci>

«Інструкція з ведення класного журналу». (Наказ МОН України 03.07.2008р.) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0496290-08#Text>

Витяг з навчальних програм інтегрованого курсу «Громадянська освіта» І курс (10 клас.) - 2022р.

... **Метою громадянської освіти** є цілеспрямована підготовка учнівства до ефективного функціонування в системі демократичних суспільних відносин на основі соціальної взаємодії, громадянської участі та відповідальності.

Особливості навчання курсу

...Ефективне навчання учнів / учениць курсу потребує створення та впровадження в освітній процес методичного інструментарію, спрямованого на розвиток їхньої громадянської компетентності, що реалізується в активному залученні до проблемного навчання, експериментування, розвитку критичного мислення, самостійності суджень й творчого потенціалу.

Набуття громадянської компетентності відбувається через навчання на трьох рівнях: засвоєння знань («навчання про»), розвиток розуміння і ставлень («навчання для розвитку розуміння та ставлень»), здобуття практичного досвіду («навчання через досвід»). Це потребує створення умов для мотивації й участі учнів / учениць в обговоренні актуальних проблем шкільної та місцевої громади, суспільства і держави, глобальних проблем сучасності та інформаційного простору.

Практичні заняття є обов'язковим складником навчання курсу. На цих заняттях учні / учениці розширюють знання, вдосконалюють уміння й навички, формують ставлення, утверджують цінності через активну залученість й особистий практичний досвід. Такі заняття спрямовані на розвиток в учнів/ученицях комунікативних навичок, навичок співпраці, вміння самостійно аналізувати різноманітні ситуації (передусім у своєму оточенні), виражено приймати відповідальні рішення і діяти у врегульованому правилами полі, конструктивно взаємодіяти з іншими людьми, спільнотами тощо.

Навчальна програма курсу містить орієнтовний перелік тем практичних занять (6-8 до кожного розділу). Вчитель/вчителька може обирати із запропонованого переліку чи пропонувати власні теми, враховуючи потреби та інтереси конкретного класного колективу та / або учнів / учениць. Рекомендується проводити 3-4 практичні заняття із кожного розділу.

Оцінювання. Оцінювання є важливим складником навчання учнів / учениць громадянської освіти, оскільки принципи, форма і процес оцінювання впливають на розвиток громадянської компетентності учнів. Головну увагу в курсі слід приділяти не стільки здобуттю учнями / ученицями нової інформації, скільки виробленню навичок, умінь та формуванню ціннісних орієнтацій людини і громадянина. Основним орієнтиром для оцінювання є діяльнісний компонент навчання – вміння дебатовати, аргументувати власну думку (усно та письмово), досліджувати суспільно значимі явища, події і процеси, організовувати кампанії з адвокації тощо.

В оцінюванні поступу в розвитку громадянських компетентностей важливо дотримуватися поваги до гідності учня / учениці, справедливості, відкритості процедури, прозорості та зрозумілості критеріїв оцінювання.

Застосування процедур оцінювання має надавати учням/ученицям можливість аналізувати власний поступ, приймати рішення щодо вдосконалення власних навичок, спонукати до управління власного навчання. Активна участь учнів / учениць в оцінюванні (самооцінювання,

взаємооцінювання) перетворює цей процес на ефективний інструмент навчання громадянської освіти, становлення їх як активних громадян демократичного суспільства.

У навчанні учнів / учениць курсу важливим є поточне (формувальне) оцінювання, що дає можливість відслідковувати процес навчання, результатом якого є набуття учнями/ученицями ключових компетентностей та наскрізних умінь. Таке оцінювання здійснюється у ході освітнього процесу, спрямоване на перевірку його перебігу, є позитивним, ціннісним та індивідуалізованим. Воно сприяє підвищенню якості освітнього процесу, допомагає учням / ученицям усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання курсу, дає змогу спланувати траєкторію досягнення навчальних цілей відповідно до потреб та поступу кожного учня та кожної учениці⁸.

Інструментами формувального оцінювання є педагогічне спостереження вчителя/ вчительки за діяльністю учнів / учениць, аналіз цієї діяльності (обговорення, есей, презентація та ін.), надання зворотнього зв'язку. Ефективним способом залучення учнів/учениць до процедури оцінювання є самооцінювання та взаємне оцінювання, що дає змогу підвищити їхню відповідальність за власне навчання, спільно виробити критерії оцінювання, активно засвоїти навчальний матеріал.

Підсумкове оцінювання з курсу має на меті отримання даних про рівень досягнення учнем/ученицею результатів навчання після завершення програми або окремих її компонентів. Воно враховує динаміку особистих навчальних досягнень здобувача освіти; може здійснюватися наприкінці семестру (семестрове) та/або наприкінці навчального року (річне). Для підсумкового
